

Azərbaycan–BƏƏ iqtisadi tərəfdaşlığının strateji hədəfləri

Azərbaycan ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında iqtisadi əlaqələr son illər keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoyub. Bu mərhələnin mühüm hadisələrindən biri BƏƏ-nin iqlim və ətraf mühit naziri Amna Al Dahakın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Bakıya səfəri oldu. Səfər çərçivəsində keçirilən görüşlər və imzalanan sənədlər göstərdi ki, Bakı–Əbu-Dabi xətti strateji iqtisadi tərəfdaşlıq platforması üzərində inkişaf edir.

Səfərin əsas istiqamətlərindən biri Azərbaycan–BƏƏ qida və kənd təsərrüfatı üzrə işgüzar dəyirmi masa oldu. Tədbirdə hər iki ölkənin aqrar və qida sənayesi sektorunu təmsil edən şirkətlər iştirak etdi, yeni bazar imkanları və birgə investisiya perspektivləri müzakirə olundu. Azərbaycan tərəfi xüsusilə kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracının genişləndirilməsi, emal sənayesində əməkdaşlıq və logistika imkanlarının artırılması məsələlərini önə çıxardı.

Bu çərçivədə Azərbaycanla BƏƏ arasında heyvan sağlamlığı və qida təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalandı. Memorandum iki ölkə arasında baytarlıq nəzarəti, sertifikatlaşdırma mexanizmləri və qida təhlükə-

sizliyi standartlarının uyğunlaşdırılması baxımından mühüm hüquqi baza yaradır. Bu sənəd təkcə ticarət dövriyyəsini artırmaq üçün deyil, həm də ixrac edilən məhsulların keyfiyyət və təhlükəsizlik təminatının möhkəmləndirilməsi üçün strateji əhəmiyyət daşıyır.

İlk olaraq qeyd edək ki, 2025-ci ilin iyulunda imzalanan və qüvvəyə minən Hərtərəfli İqtisadi Tərəfdaşlıq Sazişi (CEPA) ticarətin liberallaşdırılması və investisiya axınlarının diversifikasiyası üçün əsas katalizator rolunu oynayır. Digər tərəfdən, Azərbaycan İnvestisiya Holdingi və Abu-Dabi İnkişaf Holdingi Şirkəti tərəfindən yaradılan fond uzunmüddətli strateji layihələrin maliyyələşdirilməsinə xidmət edir. 2025-ci ilin sonunda

azərbaycanlı mütəxəssislərin BƏƏ-nin əmək bazarında, xüsusilə yüksək texnologiyalar və xidmət sahələrində işlə təmin olunması istiqamətində yeni əməkdaşlıq platformaları qurulub.

Səfər çərçivəsində İqtisadiyyat Nazirliyində keçirilən görüş isə tərəfdaşlığın daha geniş mənzərəsini ortaya qoydu. Görüşdə Azərbaycan–BƏƏ əlaqələrinin strateji tərəfdaşlığa əsaslandığı vurğulandı və əməkdaşlığın çoxşaxəli xarakter daşdığı qeyd edildi. İqtisadi-ticarət əlaqələrlə yanaşı, enerji, xüsusilə bərpaulunan enerji, nəqliyyat, logistika, kənd təsərrüfatı, mədəni və humanitar sahələr üzrə əməkdaşlığın inkişafından məmnunluq ifadə olundu. Bu, onu göstərir ki, tərəflər iqtisadi əlaqələri yalnız mal mübadiləsi çərçivəsində deyil, uzunmüddətli investisiya və texnologiya transferi müstəvisində qurmağa çalışırlar.

Ümumiyyətlə, iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsi son illərdə sürətlə artmaqdadır. 2024-cü ildə BƏƏ ilə Azərbaycan arasında ki qeyri-neft ticarətinin həcmi 2,4 milyard dollara çatıb ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 43 faiz artım deməkdir. 2025-ci ilin ilk 9 ayında ticarət dövriyyəsi 125,9 milyon dolları keçərək 73,2 faiz artıb. Həmin ilin yanvar–noyabr aylarında Azərbaycanın BƏƏ-yə qeyri-neft ixracı 2,1 dəfə artaraq 105,9 milyon dollara yüksəlib. BƏƏ və Azərbaycan arasındakı qarşılıqlı investisiyaların ümumi həcmi isə hazırda 1 milyard dollara çatıb.

Azərbaycanın enerji gündəliyində bərpaulunan enerji prioritet istiqamətə çevrilib. BƏƏ şirkətlərinin, xüsusilə Masdar kimi qurumların Azərbaycanda həyata keçirdiyi layihələr artıq praktik nəticələr verir. Günəş və külək enerjisi sahəsində reallaşdırılan layihələr Azərbaycanın enerji balansında “yaşıl pay”ın artmasına xidmət edir.

Bu əməkdaşlıq yalnız istehsal güclərinin artırılması ilə məhdudlaşmır. Gələcək perspektivdə “yaşıl enerji koridoru” ideyası çərçivəsində istehsal olunan elektrik enerjisinin

Ekspert rəyi

Vüqar BAYRAMOV,
Milli Məclisin İqtisadi siyasət,
sənaye və sahibkarlıq
komitəsinin üzvü

Azərbaycan ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında strateji münasibətlər mövcuddur və bu münasibətlərin davamlı inkişafı həm qarşılıqlı investisiya qoyuluşlarına, həm də ticarət dövriyyəsinin artmasına müsbət təsir göstərir. Nəzərə alsaq ki, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Azərbaycanda yaşıl enerjiyə ən çox investisiya yatan ölkələrdən biridir, alternativ və bərpaulunan enerji sahəsində iki ölkə arasında uzunmüddətli əməkdaşlıq formalaşıb və bu

ixracı da nəzərdə tutulur. Bu isə Azərbaycanı regional enerji həbi statusundan “yaşıl enerji” ixracatçısına doğru aparan strateji xəttin tərkib hissəsidir.

BƏƏ-nin “Masdar” şirkəti Azərbaycanla yaşıl enerji keçidinin əsas investidorudur. 230 MVt gücündə Qaradağ Günəş Elektrik Stansiyasının ardınca, Biləsuvar və Neftçala günəş, həmçinin Abşeron-Qaradağ külək elektrik stansiyaları kimi yeni layihələr icra olunur.

Azərbaycan üçün bu tərəfdaşlıq iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun

əməkdaşlıq getdikcə daha da dərinləşir.

Strateji müstəvidə dövlətlər qarşılıqlı şəkildə bir-birini dəstəkləyir. Rəsmi səfərlər, cənab Prezidentin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə səfərləri zamanı aparılan müzakirələr və əldə edilən razılaşmalar iki ölkə arasında münasibətlərin daha da möhkəmlənməsinə xidmət edir.

Eyni zamanda, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Azərbaycan üçün qeyri-neft məhsullarının ixracı baxımından mühüm bazarlardan birinə çevrilə bilər. Çünki qeyri-neft ixracında bazarların şaxələndirilməsi əsas prioritetlər sırasındadır. Şaxələndirmə ixracda məhsul çeşidinin genişlənməsinə, diversifikasiyanın güclənməsinə və Azərbaycan məhsullarının yeni bazarlara çıxışına şərait yaradır. Bu isə Azərbaycan biznesi üçün yeni imkanlar deməkdir.

Bu istiqamətdə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə əməkdaşlığın genişlənməsi Azərbaycan üçün ixrac baxımından yeni perspektivlər vəd edir. Bu, yalnız yaşıl enerji və digər strateji sahələrdə əməkdaşlığın dərinləşməsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda, iş adamları arasında əlaqələrin daha dinamik inkişafına təkan verir. Qarşılıqlı investisiyaların artması və ticarət dövriyyəsinin genişlənməsi hər iki dövlətin bu əməkdaşlıqdan qarşılıqlı fayda əldə etməsi deməkdir.

gücləndirilməsi və “yaşıl transformasiya” strategiyasının sürətləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. BƏƏ üçün isə Azərbaycan regionda etibarlı tərəfdaş, enerji və logistika baxımından strateji körpü rolunu oynayır.

Beləliklə, Bakı–Əbu-Dabi xətti artıq diplomatik münasibətlərin çərçivəsini aşaraq, iqtisadi gələcəyin birgə memarlığına doğru inamlı addımlar atır.

Nurlan Abdalov